

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ *

EXCELLENCE TO SCHOOL ADMINISTRATION IN NEW NORMAL SOCIETY

ภารดี อนันต์นาวี

Paradee Anannawee

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author's Email: Paradee.an@northbkk.ac.th

วันที่รับบทความ : 23 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 9 มิถุนายน 2568; วันตอบรับบทความ : 11 มิถุนายน 2568

Received 23 May 2025; Revised 9 June 2025; Accepted 11 June 2025

บทคัดย่อ

การบริหารสถานศึกษาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สภาพแวดล้อมปรับเปลี่ยนสู่สังคมวิถีใหม่ที่มีการแข่งขันสูงที่ให้ความสำคัญกับศักยภาพ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญเพื่อพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความคิดสร้างสรรค์ สร้างความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ มี Best Practices มีการบริหารจัดการมุ่งเน้นผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศ กำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ มีกลยุทธ์การบริหารจัดการเน้นความเป็นเลิศ การบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย การจัดการความรู้และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ การพัฒนาความเป็นผู้บริหารและครูสู่มืออาชีพ การพัฒนาวัฒนธรรมการบริหาร การบริหารความเสี่ยงและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการจัดการสถานศึกษาให้สำเร็จตามเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศ

คำสำคัญ: การบริหารสู่ความเป็นเลิศ, ความเป็นมืออาชีพ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Citation:

* ภารดี อนันต์นาวี. (2568). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(3), 715-735.

Paradee Anannawee. (2025). Excellence To School Administration In New Normal Society.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(3), 715-735.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

Abstract

The school administration amid rapid change adapting to new social environments with high competition that emphasizes the potential and quality of human resources as crucial for development school toward excellence. School administrators must possess creativity, create constructive differentiation, have best practices, implement results-oriented management toward excellence. They must establish creative vision, employ excellence-focused administration strategies, participatory and network-based administration, systematic knowledge and technology management, professional development for administrators and teachers, innovative administrator, risk and continuous improvement in achieving educational goals to excellence.

Keywords: Excellence Administration, Professional, School administrators

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการบริหารสถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นยุค Disruptive ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่สามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ในสังคมวิถีใหม่ ทำให้การจัดการศึกษามีความเสี่ยงและมีการแข่งขันสูงเนื่องจากนักเรียนลดลงและประชากรของประเทศไทยเข้าสู่ยุคผู้สูงอายุอย่างเต็มรูปแบบ ประกอบกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีผลกระทบให้เศรษฐกิจและสภาพสังคมตกต่ำส่งผลให้การศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบจัดการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายเพื่อให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่และผู้เรียนให้ใช้รูปแบบในการจัดการเรียนการสอนในฐานสังคมวิถีใหม่ (New Normal) โดยจัดให้มีการเรียนในห้องปกติ (Onsite) รูปแบบออนไลน์ (Online) ใช้การจัดการเรียนแบบผสมผสานโดยนำการจัดการเรียนการสอนผ่านโทรทัศน์ทางไกล (On air) ดังนั้นผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญในการบริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติ มีวิสัยทัศน์ พัฒนาเทคนิควิธีการการบริหารจัดการให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วเพื่อให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จตาม

เป้าหมายหรือเกินเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศสามารถอยู่รอดได้ สอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งสู่ Thailand 4.0 มีนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มการแข่งขันให้ ความสำคัญกับศักยภาพ คุณภาพของทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เน้นพัฒนาศักยภาพคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการและปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหาร จัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อเน้นนักเรียนเรียนเพื่อรู้ พัฒนาครูทั้งระบบ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ความเป็นเลิศหมายถึงการมีคุณภาพ มีสภาพที่ยอดเยี่ยมมีคุณภาพสูง ความเป็นเลิศ ของสถานศึกษาเกี่ยวข้อง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเรียนรู้ (Excellence in learning) เป็น การที่นักเรียนทุกคนได้รับการวางแผนในเส้นทางการเรียนรู้ โดยครูมีข้อมูลของเด็กแต่ละคน เพื่อใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ให้กับนักเรียน 2) ด้านการเรียนการสอน (Excellence in teaching) เป็นการที่นักเรียนเรียนรู้ โดยครูควรจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเน้นการมี ส่วนร่วม มีการวางแผนการสอน มีกลยุทธ์ในการสอนมีการวัดและประเมินผลและมีส่วนร่วม ในการปรับปรุงและช่วยเหลือนักเรียน 3) ด้านการนำ (Excellence in Leader) เป็นการที่ ผู้บริหารเป็นผู้นำที่แข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญของความเป็นเลิศโดยผู้บริหาร สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วม การเรียนรู้ การพัฒนาและความสำเร็จของนักเรียนร่วมกันกับ ผู้ปกครองและชุมชนทำให้ชุมชนสังคมเกิดความไว้วางใจในการบริหารจัดการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถิใหม่ ได้แก่ 1) การนำองค์กรในสังคมวิถิใหม่ ผู้บริหารกำหนดทิศทางการดำเนินงานและสื่อสารการ ปฏิบัติงาน สร้างสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการปฏิบัติงาน 2) การบริหารเชิงกลยุทธ์ และผู้ปฏิบัติงาน 3) ลูกค้าในสังคมวิถิใหม่ ผู้บริหารรับฟังลูกค้าเพื่อการพัฒนาปรับปรุงการจัด การศึกษาเพื่อสร้างความพึงพอใจและความผูกพัน 4) การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ในสังคมวิถิใหม่ 5) การพัฒนาบุคลากร ในสังคมวิถิใหม่ผู้บริหารฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อ พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของบุคลากร 6) การปฏิบัติการวิถิฐานใหม่ ผู้บริหารกำหนด รูปแบบการปฏิบัติงาน 7) ผลลัพธ์ในสังคมวิถิใหม่ ผู้บริหารประเมินผลการดำเนินงานทุกด้าน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสู่ความเป็นเลิศ (สุนิสา เทศเขียว, 2565)

สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาในสังคมวิถีใหม่สู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องใช้ความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ล่วงหน้าได้โดยมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมดิจิทัล ใหม่ ๆ ตามบริบทแต่ละแห่งให้ประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีแนวทางการบริหารที่มี จุดเน้นคือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงการนำองค์กรในสังคมวิถีใหม่ การบริหารเชิงกลยุทธ์และ ผู้ปฏิบัติงานร่วมทำงานแบบใหม่ ลูกค้ายุคใหม่ การวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ การพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติการและผลลัพธ์ในสังคมวิถีใหม่ ซึ่งผู้บริหารต้องมีการ ประเมินผลและมีการปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่เป็นเลิศ

การบริหารความเป็นเลิศ (Excellence Management)

การบริหารความเป็นเลิศเป็นการบริหารแบบใหม่ ๆ ที่มีความคิดสร้างสรรค์อย่างมีกล ยุทธ์ที่แตกต่างจากเดิมที่ไม่เหมือนกับแนวทางปฏิบัติที่ได้ดำเนินเป็นปกติและเคยคาดหมาย ล่วงหน้าเป็นเพราะมีสิ่งมากระทบจนต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ซึ่งก่อให้เกิดวิถีชีวิต วิธ ีสื่อสาร วิถีการเรียนรู้ วิถีปฏิบัติและการบริหารจัดการใช้วิธีการใหม่เกิดขึ้นเรียกว่า สังคมวิถี ใหม่ (New Normal Society) นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ นวัตกรรมใหม่ ๆ มาการปรับแนวคิดวิสัยทัศน์ วิธีการจัดการใหม่ ๆ ในการบริหารให้ประสบ ความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งมีนักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

ความหมายของการบริหารความเป็นเลิศ

ความเป็นเลิศเป็นการจัดการทุกอย่างที่มุ่งคุณภาพสูงสุด ยอดเยี่ยมมีคุณค่าและคุ้มค่า เมื่อได้ทำสิ่งใดด้วยความเป็นเลิศจะทำได้อย่างยอดเยี่ยม (Extremely Well) โชติช่วง (Shine) และโดดเด่น (Stand Out) ซึ่ง Alistotle กล่าวว่าความเป็นเลิศเป็นศิลปะที่ได้มาด้วยการ ฝึกฝนและฝึกนิสัยเราทำสิ่งที่ถูกต้องไม่ใช่เพราะเรารู้ความถูกต้องหรือความเป็นเลิศแต่เพราะ ได้ทำความถูกต้องหรือความเป็นเลิศ และความเป็นเลิศไม่ใช่การกระทำเพียงชั่วคราวแต่ ทำหรือจัดการสิ่งนั้น ๆ จนเป็นกิจนิสัยเป็นการบริหารองค์กรที่โดดเด่นโดยใช้กลยุทธ์การ บริหารที่เน้นผลลัพธ์เพื่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ (DePorter, B., 2000) มีระบบการบริหารเพื่อ ความเป็นเลิศมีการใช้กลยุทธ์ในการวางแผนการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อการรักษาคุณค่าเก่า ด้วยการสร้างให้เกิดความภาคภูมิใจและได้ลูกค้าใหม่ในอนาคตอันจะช่วยทำให้องค์กรเจริญเติบโต และพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ความคาดหวังของลูกค้าและการตลาดที่จะมีการ

เปลี่ยนไปได้ ถือว่าการสร้างโอกาสเปิดตลาดใหม่ทางการบริหารเชิงรุกโดยใช้ทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกองค์กรมาช่วยทำให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอันนำไปสู่ความมั่นคงอย่างยั่งยืน (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2560) สรุปได้ว่าความเป็นเลิศหมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารโดยมีกลยุทธ์มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมการบริหารใหม่ ๆ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลและมีคุณภาพสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนด โดยมีความโดดเด่นที่เหนือกว่าเป็นที่ยอมรับและพึงพอใจกับของลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) และสามารถดำรงคุณภาพไว้ได้อย่างยั่งยืนรวมทั้งใช้เป็นแบบอย่างให้กับองค์กรอื่นได้

ความหมายของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่

ความเป็นเลิศในการบริหารสถานศึกษาในสังคมวิถีใหม่ เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพในทุกมิติทั้งด้านผู้เรียน ครู หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมดิจิทัลใหม่ ๆ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่เป็นเลิศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพทั่วทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ และสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยมีแผนรองรับกับสภาวะต่าง ๆ อย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำงานจากระดับงานซึ่งแนวคิดการจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของไทยได้ถูกนำมาเป็นกลไกในการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาเชิงรุกในการบริหารเพื่อให้บรรลุผลสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนตามมาตรฐานสากลตามแนวคิดของเกณฑ์คุณภาพการศึกษาของชาติสู่ความเป็นเลิศมีประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (สุนิสา เทศเขียว, 2565)

เป็นการบริหารจัดการระบบคุณภาพที่มีกลไกสำคัญในการผลักดันการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลที่ทำให้เกิดคุณลักษณะต่อการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลต่อนักเรียนซึ่งเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษา ระบบบริหารจัดการที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่จะช่วยในการพัฒนาองค์กรให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศโดยการนำแนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award (TOA) มีกระบวนการตัดสินเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (MBNQA-Malcolm Baldrige National Quality Award) เป็นต้นแบบรางวัลคุณภาพแห่งชาติของ

หลายประเทศทั่วโลกที่มีการประยุกต์รางวัลต้นแบบนี้ไปประยุกต์ใช้โดยตั้งชื่อที่มีความแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ เช่น ประเทศออสเตรเลีย เรียกว่า Australian Business Excellence Award (ABEA) ประเทศสิงคโปร์ เรียกว่า Singapore Quality Award (SOA) ญี่ปุ่น เรียกว่า Japan Quality Award (JQA) สหภาพยุโรป เรียกว่า European Quality Award (EQA) ส่วนประเทศไทยเรียกรางวัลนี้ว่า Thailand Quality Award (TQA) โดยมีสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการประเมิน องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

ดังที่ National Institute of Standard and Technology (2008) ได้กล่าวว่า ความเป็นเลิศตามการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศแนวทางรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (MBNQA) มี 7 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำ การที่ผู้บริหารมีหลักการในการบริหารงาน กำหนดทิศทางของสถานศึกษา เป้าหมายที่คาดหวังจากการดำเนินการ 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดทำยุทธศาสตร์สถานศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การทำให้ผลการดำเนินการโดยภาพรวมดีขึ้นและทำให้การศึกษาประสบความสำเร็จ 3) การมุ่งเน้นนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ความสัมพันธ์กับนักเรียนผู้มีส่วนได้เสียและความพึงพอใจ 4) การวัดผลประเมินผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้เกี่ยวกับการวัดและวิเคราะห์ ผลการดำเนินการของสถานศึกษา การจัดการสารสนเทศและความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เกี่ยวกับ ระบบงาน การทำให้บุคลากรได้เรียนรู้และการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร การให้การศึกษา ฝึกอบรมและการให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในการมีส่วนร่วม ความสุขและความพึงพอใจของบุคลากร มีวิธีการในการคงไว้ 6) การจัดการด้านกระบวนการ กระบวนการที่สร้างคุณค่า มีการกำหนดกระบวนการที่สร้างคุณค่าแก่นักเรียนและทำให้การบริการของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและเติบโต สรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ หมายถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการเชิงรุก (Active learning) มีวิสัยทัศน์นำการบริหารที่ทำให้สถานศึกษามีสมรรถนะสูง มีประสิทธิภาพสูงในการปฏิบัติงาน โดยมีการพัฒนาทั้งความคิด กลยุทธ์การบริหารและแนวทางการบริหารใหม่ ๆ ที่มีเทคโนโลยี นวัตกรรม มุมมองเชิงระบบ รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมจริยธรรม มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล มุ่งเน้นลูกค้า ผลสัมฤทธิ์ให้สามารถบริหารปรับเปลี่ยนสถานศึกษาได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปให้สามารถอยู่รอดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดสู่ความเป็นเลิศ

ผู้บริหารสถานศึกษา

สถานศึกษามีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นนักบริหารมืออาชีพที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะทางการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถขับเคลื่อนการบริหารงานด้านการศึกษาสู่จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เพื่อสร้างและจุดประกายให้การบริหารจัดการดำเนินการให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีคุณภาพสูงสุด มีวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practices) (ภารดี อนันต์นาวี, 2565) โดยต้องมีคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพในยุค Thailand 4.0 ได้แก่ 1) มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลสามารถมองเห็นภาพอนาคตและแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาได้ดี 2) กล้าตัดสินใจ มีข้อมูลทันสมัยสามารถใช้ตัดสินใจได้ถูกต้อง 3) ไวต่อข้อมูล มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ 4) มีความซื่อสัตย์สุจริต บริหารงานด้วยความโปร่งใสยึดหลักธรรมาภิบาล 5) มีความสร้างสรรค์ต่อเทคนิคการบริหาร คิดสร้างสรรค์เทคนิคการบริหารงานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการสื่อสารผลงานต่อสาธารณะชน คิดสร้างสรรค์ในการทำงานใหม่ ๆ 6) การประสานงาน สามารถประสานงานได้เป็นอย่างดี 7) การอุทิศเวลา มีภาวะผู้นำสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติงานร่วมกัน กระตือรือร้นและอุทิศเวลาในการปฏิบัติงาน 8) บริหารงานแบบมีส่วนร่วม สมานสามัคคีปรองดอง สร้างความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน 9) มีความยืดหยุ่น บริหารงานตามสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น (ถวิล อรัญเวศ, 2564) สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการบริหารใหม่ ๆ มีภาวะผู้นำทางวิชาการและทางการบริหาร การศึกษาเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่สามารถปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว สามารถคิดคาดการณ์ล่วงหน้า (Forecasting) และบริหารงานท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงโดยมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้ประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ได้ตามเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศที่มีการจัดการความรู้และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่

การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเป็นบทบาทสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีสมรรถนะสูงทั้งความรู้ความสามารถและทักษะในการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมืออาชีพที่มีกระบวนการทัศน์การบริหารใหม่ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์

สร้างความแตกต่างทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศมีคุณภาพดีเยี่ยม (ภารดี อนันต์นาวิ, 2567) โดยมีการนำสถานศึกษามุ่งเน้นผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศ กำหนด วิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ มีกลยุทธ์การบริหารเชิงสร้างสรรค์ที่มีวิธีการหลากหลาย มีทิศทางการ บริหารที่มีความโดดเด่น สร้างความแตกต่างจากเดิมให้ความสำคัญกับลูกค้าและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมีการกำหนดภาพอนาคตบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่ายร่วมคิดร่วมปฏิบัติร่วม รับรู้ผลเพื่อพัฒนาคุณภาพที่เป็นเลิศ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและครูสู่มืออาชีพอย่าง สม่าเสมอให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยมีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร การบริหารความ เสี่ยงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประสบความสำเร็จสู่ความเป็นเลิศ

การบริหารจัดการมุ่งเน้นผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศ

การบริหารสถานศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศ เป็นการบริหารที่ผู้บริหารให้ ความสำเร็จที่สำคัญกับการกำหนดผลลัพธ์ที่เป็นเลิศต้องการให้เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และวางแผนการ ดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ตามที่ต้องการ โดยมีการบริหารจัดการกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จที่ชัดเจน มีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทักษะสำคัญ ดังที่ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2561) กล่าวว่าประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนจะช่วยให้ทุก ฝ่ายเข้าใจเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัย การวิเคราะห์และการนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง กระบวนการบริหารโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) มีการพัฒนา สมรรถนะการปฏิบัติงานให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยมีการเทียบเคียงสมรรถนะ การปฏิบัติงานกับสถานศึกษาอื่นที่ประสบความสำเร็จนำสู่การประยุกต์ใช้และติดตาม ประเมินผลเป็นระบบอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการปฏิบัติที่ดีเกิดผลงานที่ดี (Best Practices) สรุปได้ว่า การบริหารที่ทำให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศนั้น ผู้บริหารต้องมีกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ความสำเร็จที่ชัดเจน สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ มีความ รับผิดชอบต่อผลงาน มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอและติดตามประเมินผลให้ เกิดผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศที่ต้องการ

กำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์

การกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ เป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ เป็นภาพอนาคตที่สถานศึกษาต้องการจะเป็นซึ่งจะช่วยกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งธีระ รุญเจริญ (2563) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม มีการกำหนดที่ชัดเจน เข้าใจและจดจำง่าย ทำท่ายและสามารถบรรลุผลได้จริง สะท้อนค่านิยม ความเชื่อถือของสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์จะช่วยให้ทุกฝ่ายมีความเข้าใจยอมรับและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น สรุปได้ว่า การที่ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ที่ชัดเจน เข้าใจจดจำง่ายเป็นการสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้ทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมุ่งมั่นปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันสามารถนำพาสถานศึกษาปฏิบัติสู่ความเป็นเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การบริหารจัดการเน้นความเป็นเลิศ

เป็นการที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการที่มีวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจภารกิจวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ การนำสู่การปฏิบัติ ควบคุมประเมินที่มีทิศทางการบริหารสถานศึกษาและมีการถ่ายทอดวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งกลยุทธ์การบริหารจัดการเน้นความเป็นเลิศเป็นหัวใจสำคัญของงานที่ผู้บริหารต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ที่ชาญฉลาด การกำหนดกลยุทธ์ใหม่ ๆ เพื่อการบริหารที่แตกต่างที่สามารถนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และการควบคุมการวัดประเมินผลสู่ความเป็นเลิศได้ ดังที่ จิณณภัทร พิบูลวิทิตธำรง และคณะ (2565) พบว่า กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศต้องมีการพลิกโฉมสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การพัฒนาขีดความสามารถของครูและบุคลากรให้มีวิสัยทัศน์และแนวคิดตามปรัชญา 2) การพัฒนากระบวนการทัศน์ของผู้นำองค์กรด้านปรัชญาและระบบกิจกรรม 3) การสร้างปฏิสัมพันธ์และความผูกพันกับผู้เรียนผู้มีส่วนได้เสียให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามแนวคิดปรัชญาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) พัฒนาระบบการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ให้สอดคล้อง

กับปรัชญาและระบบกิจกรรม 5) พัฒนาการรอบความคิดการปฏิบัติงานของครูให้สอดคล้องกับปรัชญาและระบบกิจกรรม และ (6) ต่อยอดแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และ

World Business Council for Sustainable Development: WBCSD Education (2016) นำเสนอทักษะและความสำคัญที่ต้องการพัฒนาความสามารถเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญของการเติบโตและผลประโยชน์ขององค์กร มีทักษะสำคัญมีดังนี้ 1) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง จัดการงานหลายอย่างใช้แนวคิดใหม่ ๆ ใน การแก้ปัญหา 2) การจัดการกับความคลุมเครือ (Dealing with ambiguity) หมายถึง สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนได้ 3) ไหวพริบ (Acumen) หมายถึง มีมุมมองที่กว้างไกลและดำเนินการต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ 4) การสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น (Motivating others) หมายถึง การทำงานทุกระดับทำงานได้อย่างราบรื่นจำเป็นต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจให้มีความกระตือรือร้นในการอยากทำ 5) ความรู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal savvy) หมายถึง มีความเข้าใจในความสัมพันธ์ทางสังคม ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความสามารถในการปรับตัว 6) ทักษะ (Perspective) หมายถึง มองการณ์ไกลถึงประเด็นปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต 7) การรับฟัง (Listening) หมายถึง ฝึกการรับฟังอย่างใส่ใจ และเป็นผู้ฟังที่ดีด้วยความอดทน ในการฟังทุกฝ่าย 8. จัดการกับข้อขัดแย้ง (Dealing with paradox) มีความยืดหยุ่นและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งที่ตรงข้ามได้

สรุปได้ว่ากลยุทธ์การบริหารจัดการเน้นความเป็นเลิศ หมายถึงการที่ผู้บริหารมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) มีการวิเคราะห์ SWOT สภาพการดำเนินการ ปัญหา อุปสรรคของสถานศึกษาจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ พัฒนากลยุทธ์ที่มีความแตกต่างสอดคล้องกับบริบทและแผนปฏิบัติการโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งหัวใจสำคัญของการบริหารเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของผลการดำเนินการโดยรวมอย่างเป็นระบบเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การประเมินวิธีการที่สถานศึกษาใช้ในการแปลงวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการเพื่อทำให้มั่นใจว่ามีการถ่ายทอดกลยุทธ์เพื่อนำไปปฏิบัติ ให้บรรลุเป้าประสงค์ (Goals) ได้ผลสู่ความเป็นเลิศ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย

การบริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่ายเป็นกระบวนการบริหารสมัยใหม่ที่น่าแนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์มีการสร้างความ

ร่วมมือและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงานรวมทั้งการบริหารจัดการ ร่วมคิดสร้างสรรค์งานวางแผนร่วมกัน ร่วมการตัดสินใจ ร่วมทำงานร่วมกัน ร่วมประเมินผลและรับรู้ผลการดำเนินงานเพื่อให้งานประสบความสำเร็จมีความเป็นเลิศ โดยมีรูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาแบบมีองค์กร ประสานความร่วมมือ มีการจัดตั้งองค์กรแบบทีมงานเฉพาะกิจชั่วคราวภาคี เครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกัน จัดตั้งองค์กรแบบทีมงานเฉพาะกิจชั่วคราวเพื่อทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและหรือสถาบันสังคมอื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) และเครือข่ายสถานศึกษามีความสำคัญกับการบริหารจัดการด้านการจัดองค์กรและเครือข่ายระหว่างสถานศึกษา ซึ่งเครือข่ายสถานศึกษาแต่ละเครือข่ายประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน มีการสนับสนุนให้เกิดพลังแห่งการช่วยเหลือกันภายใต้การบริหารเครือข่ายด้วยการใช้ความร่วมมือทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างทั่วถึงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยกำหนดเป็นเป้าหมายและยุทธศาสตร์ เครือข่ายความร่วมมือและยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณา (สุรเดช ยอดจินดา, 2561)

โดยเปิดโอกาสให้ทุกคน ภาควิชาเป็นส่วนเป็นเครือข่ายผสมผสานระหว่างบุคคลและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการช่วยการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสู่ความเป็นเลิศคือ 1) องค์กรของเครือข่าย 2) การจัดการเครือข่าย 3) การใช้ประโยชน์จากเครือข่าย 4) การดำรงรักษาเครือข่าย ดังที่ศักกรินทร์ สมพิศนภา (2565). พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวน 9 องค์กรประกอบ คือ 1) นโยบายและโครงสร้างการบริหารงานวิชาการของเครือข่าย 2) ความร่วมมือของเครือข่ายในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน 3) การจัดการทรัพยากรร่วมกันของเครือข่าย 4) การดำรงรักษาเครือข่าย 5) บรรยากาศแห่งความเสมอภาคและแรงจูงใจในการทำงานร่วมกันของสมาชิก 6) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 7) การระดมทรัพยากร 8)

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการวัดและประเมินผลผู้เรียน และ 9) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเครือข่าย

สรุปได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเครือข่ายสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ หมายถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารจัดการด้วยกระบวนการบริหารสมัยใหม่ที่เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การคิดอย่างสร้างสรรค์ ร่วมดำเนินการอย่างเป็นระบบ ร่วมประเมินผล ปรับปรุงและรับรู้ผลการดำเนินการและประชาสัมพันธ์เพื่อเกิดการยอมรับรวมทั้งมีเครือข่ายองค์กรในการผสมผสานการจัดการการใช้ประโยชน์ การธำรงรักษาเครือข่ายเกี่ยวกับบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมการบริหารจัดการทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาร่วมกันให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดที่เป็นเลิศ

การจัดการความรู้และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ

การจัดการความรู้ นับเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจำเป็นต้องบริหารจัดการทั้งตนเองและครูให้มีการพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทันท่วงทีต่อเหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว ซึ่งความรู้มี 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) คือ ความรู้ที่แฝงอยู่ในบุคคลโดยมีรากฐานจากการกระทำ ความเชื่อ ทักษะ ประสบการณ์ การศึกษาเรียนรู้ การฝึกอบรม ผ่านการฝึกฝนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นของส่วนบุคคลนั้น ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะอธิบายเป็นคำพูดหรือถ่ายทอดให้อยู่ในรูปแบบลายลักษณ์อักษร 2) ความรู้ชัดแจ้ง (explicit knowledge) เป็นความรู้ที่มีการรวมและบันทึกในรูปแบบเป็นเอกสารหรือมีลักษณะเป็นวัตถุ (objective) เช่น หนังสือ คู่มือ เอกสาร บทความ วารสาร งานวิจัย รายงานต่าง ๆ ทำให้บุคคลสามารถเข้าถึงได้ง่ายเกิดความสะดวกสบายและง่ายต่อการถ่ายทอดอาจไม่จำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมก็สามารถเรียนรู้ความรู้นั้น ๆ ได้ (Distanont, A. et al., 2014) มีการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบคือมีการปรับปรุงเนื้อหา ภาษาและรูปแบบของข้อมูล นำมาจัดเป็นหมวดหมู่และเป็นระบบเพื่อนำประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาและนำสู่การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีคุณภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ดังที่ชดช้อย วัฒนะ (2561) กล่าวว่า การจัดการความรู้ เป็นกระบวนการค้นหา รวบรวมความรู้ที่มีอยู่กระจัดกระจายในตัวบุคคลหรือจากเอกสาร มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดระบบการ จัดเก็บ ผ่านการประมวล กลั่นกรอง ตรวจสอบให้บุคคลในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเอง มีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อยอดความรู้สำหรับนำไปเผยแพร่รวมทั้งนำไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ Epstein, L. D. (2000) ได้วิจัยเรื่อง การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ในองค์กรผลการวิจัย พบว่า อุปกรณ์สื่อสารมีความสำคัญต่อการแพร่กระจายความรู้ซับซ้อนมากกว่าความรู้ธรรมดาทั่วไปในการแบ่งปันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ที่ซ่อนเร้นในตัวบุคคล การสื่อสารแบบพบปะสนทนาโดยตรงจะให้ผลดีกว่าจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ความสัมพันธ์ใกล้ชิดจะมีบทบาทสำคัญมากต่อการแพร่กระจายความรู้การเป็นเพื่อนจะทำให้การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความรู้ได้มากกว่าการขาดความสำคัญเป็นเพื่อนบุคคลที่มีบุคลิกภาพเปิดเผยจะสื่อสารความรู้ได้ดีกว่า สรุปได้ว่าการจัดการความรู้ต้องมีเครื่องมือและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือเพื่อให้สามารถค้นหาจัดเก็บแลกเปลี่ยนรวมทั้งนำความรู้ไปใช้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว ซึ่งกระบวนการความรู้เป็นการบริหารจัดการที่มีกลไกหรือฟันเฟืองที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการความรู้การแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ ถ่ายโอนความรู้เมื่อมีการจัดเก็บความรู้และบุคลากรสามารถ เข้าถึงความรู้และสามารถถ่ายโอนความรู้ไปทั่วทั้งสถานศึกษา โดยการประสานงานกับผู้ที่จัดการความรู้ เชื่อมโยงงานและความรู้กับบุคลากรทุกตำแหน่ง ทุกระดับได้นำความรู้ไปใช้ เมื่อเกิดเหตุการณ์หรือปัญหาบุคลากรสามารถค้นหาความรู้ที่ได้ถูกจัดเก็บ เพื่อประยุกต์ใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอันจะก่อให้เกิดเป็นคุณค่าของความรู้เกิดความรู้ใหม่ขึ้นและนำไปแลกเปลี่ยนความรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองพันธกิจและวิสัยทัศน์เพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้ใช้เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานและเกิดนวัตกรรมใหม่ในการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ

พัฒนาความเป็นผู้บริหารและครูสู่มืออาชีพ

ในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาความเป็นมืออาชีพเป็นกระบวนการสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารและครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2563) ซึ่งการพัฒนาผู้บริหารและครูสู่มืออาชีพประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญคือ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ ต้องมีสมรรถนะที่สำคัญคือ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากร การบริหารการเปลี่ยนแปลง ด้านภาวะผู้นำเกี่ยวกับการมีวิสัยทัศน์ การสร้างแรงบันดาลใจ การสร้างความร่วมมือ ด้านความเชี่ยวชาญทางวิชาการเกี่ยวกับความรู้ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยีเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ โดยมีแนวทางการ

พัฒนาครูมืออาชีพคือ การอบรมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมการศึกษาต่อ การจัดทำแผนพัฒนาตนเอง การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ การศึกษาคูงานทั้งในและต่างประเทศ การสร้างเครือข่ายพัฒนาอาชีพ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการบริหาร ส่วนการพัฒนาครูมืออาชีพต้องมีสมรรถนะที่สำคัญคือ สมรรถนะด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้ปกครอง ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยการพัฒนาครูมืออาชีพจะต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับความต้องการและเป้าหมายของสถานศึกษา การกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน และการสร้างระบบการจูงใจและการให้รางวัล เพื่อส่งเสริมการพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) สรุปได้ว่าการพัฒนาผู้บริหารและครูมืออาชีพหมายถึงการกระบวนการพัฒนาผู้บริหารและครูอย่างมีระบบสู่ความเป็นมืออาชีพโดยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเน้นสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมืออาชีพที่ชัดเจน มีการพัฒนาครูมืออาชีพเพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

พัฒนานวัตกรรมการบริหาร

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศเป็นการที่ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ปรับเปลี่ยน ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ นวัตกรรมใหม่ ๆ ประยุกต์ใช้ทรัพยากรจัดการสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ดังที่ ธีระ รุญเจริญ (2563) ได้ให้ความหมายว่า นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสุกัญญา เข้มช้อย (2563, วิจารณ์ พานิช, 2562) กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) นวัตกรรมด้านโครงสร้างองค์กรเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบแนวราบ การบริหารแบบโรงเรียนเล็ก ในโรงเรียนใหญ่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดกลุ่มงานแบบบูรณาการ 2) นวัตกรรมด้านกระบวนการบริหารเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (RBM) การบริหารจัดการความรู้ (KM) การเรียนรู้แบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

3) นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการบริหารเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (MIS) การนำ Big Data มาใช้ในการตัดสินใจ ระบบการเรียนการสอนออนไลน์ (LMS) การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการ ระบบการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา 4) นวัตกรรมด้านการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการโค้ชเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ การพัฒนาครูแบบ Micro-credentialing (เป็นการเรียนรู้ระบบออนไลน์ที่ระบบได้มีการรับรองความสามารถเฉพาะเจาะจง ผ่านการแสดงผลงานการทำงานจากความสามารถ นั้น ๆ เป็นหลักฐานยืนยัน) การสร้างเครือข่ายครูมืออาชีพ การประเมินแบบ 360 องศา 5) นวัตกรรมด้านการสร้างความร่วมมือเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษา การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน การระดมทรัพยากรผ่านรูปแบบใหม่ ๆ เช่น Crowdfunding การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน สรุปได้ว่า การพัฒนานวัตกรรมหมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีการบริหารจัดการที่มีความคิดสร้างสรรค์ ความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมใหม่ ๆ และการประยุกต์ใช้ทรัพยากรที่มีอย่างชาญฉลาดในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การยกระดับคุณภาพการศึกษา การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันทางการศึกษา การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาบุคลากร การตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นเลิศ

การบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศเพื่อรองรับความเสี่ยงในการบริหารที่จะเกิดขึ้นโดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยไม่สามารถคาดเดาสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ (Disruptive) เนื่องด้วยการปรับตัวของเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา รวดเร็ว การบริหารจัดการที่มีการแข่งขันสูงการก้าวกระโดดที่ต้องมีการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ในการบริหาร (New Paradigm) ในสังคมวิถีใหม่ รวมทั้งสภาพแวดล้อมโลกร้อนทำให้เกิด Aftershock ภัยธรรมชาติต่าง ๆ สภาพของสังคม เศรษฐกิจที่ไม่ดี ดังนั้นผู้บริหารต้องมีการพลิกโฉมสถานศึกษาให้มีความพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงต้องมีการสร้างเสริมตนเองและครูบุคลากรทางการศึกษาให้เกิดสมรรถนะที่พึงประสงค์สอดคล้องกับยุคของ Education การเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันมีการติดตามข่าวสาร การปรับตัวใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ

มีภาวะผู้นำกล้าตัดสินใจ มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี (AI) ช่วยในการบริหารจัดการ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างเป็นเลิศ

ดั่งที่ สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง และภาวดี อนันต์นาวิ (2567) กล่าวว่าโลกยุค VUCA World ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว รุนแรงต่อเนื่องด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ (Disruption Change) เป็นการเปลี่ยนแปลงที่หลีกเลี่ยงไม่ได้สิ่งต่าง ๆ เชื่อมโยงกับสถานการณ์มีความซับซ้อนต้องมีการพิจารณาตัดสินใจ มีความคลุมเครือเกิดความไม่ชัดเจนในการสื่อสารความเห็นไม่ตรงกัน ทิศทางไม่ชัดเจนทำให้เกิดความเสี่ยงในการบริหารที่จะทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่อาจจะมีความเสี่ยงต่อการบริหารงานให้สำเร็จ ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาไทยมีปัญหาความแตกต่างของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาส่งผลต่อปัญหาด้านความเสี่ยงในทุกด้าน เมื่อพบปัญหาจึงต้องหาแนวทางการปฏิบัติที่สามารถยกระดับการพัฒนาการศึกษานำพหุองค์ความรู้มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการศึกษาได้อย่างรอบด้านโดยทุกภาคส่วนของสังคมต้องร่วมมือกันค้นหาทางออก ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการระบุวิเคราะห์ ประเมิน จัดการติดตามและสื่อสารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือกระบวนการทำงานของสถานศึกษาเพื่อช่วยลดความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดความเสียหายให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) สรุปได้ว่า การบริหารความเสี่ยงสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดบริบทและวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง การจัดการความเสี่ยงโดยการกำหนดมาตรการและแนวทางจัดการ การติดตามและทบทวนและการสื่อสารให้คำปรึกษาและทบทวน ผลการดำเนินงานและมาตรการ วิธีการหรือกระบวนการที่เป็นระบบมีการวิเคราะห์ ประเมินจัดการติดตามและสื่อสารความเสี่ยงเพื่อลดหรือขจัดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และเพื่อให้บรรลุสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศ

การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่เพราะว่าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะเทคโนโลยี นวัตกรรมต่าง ๆ ทำให้เกิดการแข่งขันสูง องค์กรใดปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กรจะสามารถอยู่รอดได้มี การบริหารที่มีความทันสมัยทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ มีความไว้วางใจในเรื่องคุณภาพ การ

จัดการเรียนรู้ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ที่มีสูง ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2564) กล่าวว่า หลักการของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องคือ 1) มีความเข้มแข็งชัดเจนแน่นอนเหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูง 2) ต้องมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับที่มีอำนาจมากพอที่จะทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามรองรับโดยไม่มีข้อยกเว้นแม้แต่ผู้บริหาร เช่น กฎหมาย นโยบายระดับสูง นโยบายของชาติ 3) มีทีมงานหรือคณะทำงานที่เข้มแข็งเป็นที่ยอมรับของทุก ๆ คน ด้วยเทคนิคและวิธีการที่นอกจากจะไม่ก่อให้เกิดการต่อต้านแต่ทำให้ทุกคนยินดีเต็มใจที่จะปฏิบัติ 4) มีระบบ กระบวนการและวิธีการที่ช่วยสร้างสรรค์ ส่งเสริมและเพิ่มพูนให้เกิดการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการร่วมมือร่วมใจกันให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างเหมาะสมทันสมัยมีประสิทธิภาพ สรุปได้ว่าการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญมากในการบริหารสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ ที่ต้องปรับสถานการณ์ให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างรวดเร็วเนื่องจากไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้

สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ของผู้บริหารสถานศึกษา

สรุป การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสังคมวิถีใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการตั้งเป้าหมายในการบริหารมุ่งผลลัพธ์สู่ความเป็นเลิศ มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์โดยปรับให้ดีขึ้นกว่าเดิมโดยมีกลยุทธ์การบริหารจัดการที่ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม การบริหารใหม่ ๆ ทำให้เกิดความแตกต่างที่ดีจากเดิมเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมีการสร้างเครือข่ายเพื่อร่วมกันดำเนินงาน มีการใช้ทรัพยากรคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการร่วมกันอย่างประหยัดได้ผลคุ้มค่า มีการจัดการความรู้และใช้เทคโนโลยีอย่างมีระบบร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งภายในและระหว่างสถานศึกษา มีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างต่อเนื่องสู่อาชีพให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้สามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนสนุกกับการเรียนที่มีการใช้เทคโนโลยี สร้างนวัตกรรมในการเรียนทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายโดยการบริหารต้องพัฒนานวัตกรรมการบริหารด้วยวิธีการใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์สร้างความแตกต่างเพื่อให้ประสิทธิผลที่เป็นเลิศโดยมีการบริหารจัดการความเสี่ยงของสถานศึกษาทั้งภาพรวมและงานภายใน 4 งานคือ งานวิชาการ งานบุคคล งบประมาณและบริหารงานทั่วไปให้มีความพร้อมสามารถรองรับกับสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดเดาได้มีการพัฒนางานพัฒนาคนพัฒนาระบบการบริหารจัดการตลอดจนสภาพแวดล้อมภายในอย่างต่อเนื่องให้ประสบความสำเร็จเป้าหมายสู่ความเป็นเลิศได้

เอกสารอ้างอิง

- จิณณภัทร พิบูลวิฑิตดำรง, สุภัทรา เอื้อวงศ์ และ ชญาพิมพ์ อูสาโท. (2565). กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์र्मสธ*, 15(2), 54-71.
- ชดช้อย วัฒนนะ. (2561). การประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “พื้นที่ความคิดสร้างสรรค์” ภาคีเครือข่ายการจัดการสุขภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เขตสุขภาพที่ 6 ปี 2561. *เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การจัดการความรู้ด้วยการถอดบทเรียน*. วันที่ 3-4 เมษายน 2561 ณ แชนด์ ดูนส์ เจ้าหลาวปีชีรีสอร์ท จันทบุรี.
- ถวิล อรัญเวศ. (2564). *คุณลักษณะของนักบริหารมืออาชีพยุคไทยแลนด์ 4.0*. เรียกใช้เมื่อ 16 พฤษภาคม 2568 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/693729>

- ธีระ รุญเจริญ. (2563). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2561). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2565). ผู้บริหารสถานศึกษา: ภาวะผู้นำดิจิทัล. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*, 11(2), 1-12.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2567). การบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผัน: ผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Mani Chettha Ram Wat Chommani*, 7(3), 1029-1047.
- วิจารณ์ พานิช. (2562). *การจัดการความรู้กับการบริหารราชการแนวใหม่*. เรียกใช้เมื่อ 3 มกราคม 2563 จาก http://123.242.165.136/document_file/Article/N0001528/1097206195-1.pdf
- ศักรินทร์ สมพิศนภา. (2565) การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *ปริญญาภิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2560). *การขยายฐานองค์ความรู้การเพิ่มผลผลิตภาพเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน*. เรียกใช้เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2563 จาก <https://www.ftpi.or.th/en/2017/15823>
- สิทธิพร ประวัติรุ่งเรือง และภารดี อนันต์นาวิ. (2567). รูปแบบการบริหารการเปลี่ยนแปลงแบบพลิกผันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออก. *Journal of Roi Kaensarn Academ*, 9(5), 517-534.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2563). นวัตกรรมบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(2), 193-213.
- สุนิสา เทศเขียว. (2565). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในวิถีสถานใหม่ของสถานศึกษาเอกชน. ใน *ปริญญาภิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุรเดช ยอดจินดา. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนบน. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *คู่มือการบริหารความเสี่ยงสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580*. กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2564). *แนวดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประเภทสามัญศึกษา (ฉบับปรับปรุง 2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษาร่วมมือระหว่างรัฐกับภาคเอกชนในการพัฒนาการศึกษาตามกฎหมายและแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- DePorter. Bobbi. (2000). *The 8 Keys of Excellence: Principles to Live By*. FL: Forum Learning.
- Distanont, A., Haapasalo, H., & Vaananen, M. (2014) . Organizing knowledge transfer in Requirements engineering over organizational interfaces. *International Journal of Innovation and Learning*, 15(1), 41-64.
- Epstein, L. D. (2000). *Sharing knowledge in organization: How people use media to Communication*. Doctoral dissertation, The University of California, Berkley.
- National Institute of Standards and Technology. (2008). *Burbidge National Quality Program Educational Criteria for Performance Excellence*. Gaithersburg, MD: Author. NIST.

World Business Council for Sustainable Development: WBCSD Education.
(2016). *the Reporting Sustainable Development Goals (SDGs)*. Retrieved
Form [https://www.wbcsd.org/ resources/reporting-matters-2016/](https://www.wbcsd.org/resources/reporting-matters-2016/)